

SVET JE BIO MOJ

SVET JE BIO MOJ

Roman Honet

S poljskog prevela
Biserka Rajčić

HELIKS

Naslov originala
Roman Honet:
świat był mój

Copyright © Roman Honet, 2014
Copyright © 2020. za srpsko izdanje, Heliks

Izdavač
Heliks

Za izdavača
Brankica Stojanović

Urednik
Bojan Stojanović

Lektor
Aleksandra Dragosavljević

Štampa
Artprint Media, Novi Sad

Tipografija
Janson Text

Prvo izdanje

ISBN: 978-86-6024-050-9

Smederevo, 2020.

www.heliks.rs

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

SVET JE BIO MOJ

zimski red stvari

umrli je telo, u koje ulazi
bog, da odspava. obmotava ga
ledena, decembarska noć, obavija
voz zaustavljen u polju, žene
sa svetiljkama na čelu – mali
kvadrati od mesinga i stakla, koji drhture,
kao da unutra imaju vodeni cvet
ili seme. kroz mrak
istovremeno prolaze – molitve i zavijanje, đakoni
iz bogoslovije nose respirator
i bibliju, i tanjir, i kašiku,
i sunder. oni nikada neće saznati – umrli je telo,
koje je već čisto. za bogom posprema
zemlja, zbog toga postoji

zbog toga je ništa

a kasnije morali smo da se oprostimo.
voz, crvene svetiljke na posljednjem vagonu
kao sijalično vlakno u udaljavajućim očima,
vreće s lišćem oslonjene o drvo,
možda kipovi od lahora i tekuće vode. možda:
ali nije bilo tako. nije onda

one godine započinjalo je vreme,
koje teče za sve
osim za tebe. nije ništa – i teže je,
potiče od sposobnijih bogova, koji umeju
da stvore ništavilo i da ga nauče
da hoda, da samo jede

konzerve i balegu na plamtećoj slami
u dvorištima, kiša meteora
viđena noću, davno, psi uhvaćeni
u trku – ono, što smo pripitomili,
što nam se pričinjalo

krin

iznenada nestadoše muškarci iz kapija,
s građevinskog zemljišta, ona presijavajuća ruka
u noćnom autobusu, turisti
koji vuku kofere na točkićima.
hladan vetar. kroz tunel između sivih blokova
ponovo se kotrlja glava umotana lancem,
u njoj su pepeo, trake. živeli smo u vremenima,
u kojima nije bilo ništa lako – nad nama množile su se
fabrike ničega. a ljubav
oslonjena o krin s paraolimpijade,
ljubav i njene životinje, besne i poslušne – nikada nisu
postojale,
zbog toga malo ih je ko video,
ostale ništa neće umiriti

šapat usamljenika u proteklim noćima

ako usamljenik u proteklim noćima
šapuće – onda juče, ili –
bog će ga izmisliti tek ove godine,
njegove oči ne mogu se izlečiti. ne
zbog tuge, trave koja se širi

kao nozdrve lisica od savitljivog stakla
sa smugom krvi na površini, zbog toga
teku tako tiho, i drhtulje. prošlost je
votka ili kost ispod očnog kapka,
koja umanjuje sve,

osim same sebe. ne
da bi tražila oruđa i nazive, usmeravajuće svetiljke
na aerodromima – to je započelo
i završiće se tamo, u gradiću
smeštenom između brežuljaka:

gde je život tekao
i gde je tekla smrt – zbog onog šapata
o proteklim noćima, makar šale radi –
mogli su da se ne sretnu

okovi

žena, kada se s njom rastaješ,
i smrt, kada te prima,
govore isto – moraš ići

iznad grada utonulog u tišinu
i s decom u tom gradu, koji se noću pretvaraju
u bujicu lica i glasova, već prekrivenu kristalom, ledom

iznenada ptica poput klatna od utabanog snega –
tvoja prethodna senka

pre nastanka tela

i grudva zemlje, koja ih je primila

razgovor traje dalje

pojavljuješ se tamo, gde si bila
u mojim očima – svuda.
juče okrenuta od mene,
danas ništa dalja od mene

kao da si zaspala u mom krvotoku,
da ne bi prošla noć bez tebe

*

već petnaest godina nisam zaspao,
da ne prođe noć bez tebe

već petnaest godina nisam zaspao,
da bi ti na časak zaspala

*

kao da moje noći nisu kraće,
okrenute votki, koja teče između
vremena prošlog i vremena nevažnog,
mrseći i udaljavajući sve

osim sećanja

*

pročitaj mi:

bol – uputstvo za upotrebu, pročitaj:

telo – vodič po senci

*

nisi dočekala svoj rođendan,
zimu dolazeću u sjaju stroboskopa, kada su se leteći
vozovi pretvarali u nebeski plamen
u šipražju iznad vijugave reke

*

ne čekaj me,
ostali smo sami – utišan glas
iznad obale, ali da li je to sneg,
da li se tvoje telo posmrtno vraća,
ne mogavši da izdrži, ne znam

sneg uvek ima datum

*

*možda bi sipio na zimsko polje,
na akustične ekrane kraj auto-puteva, a ti bi trčala pored,
obeljena sa zvoncima i trakama –
iskra – sestra zvezde*

*

pripadala si mi kratko i jednostavno, ogrlica,
koja je bacala uvis oblak ciglene prašine,
anđeo koji nam je nosio jagodnjaču:

ima te toliko,
a ostalo ti je još mesec dana

*

sve to već se dogodilo.
sve to počće večno da se događa

*

kurve su me vozile na viljuškaru
preko mrlja od mašinskog ulja u opustelim fabrikama,
kroz električne monstrance iznad prodavnice sa životnim
namirnicama,
puste nedelje u gradiću,

gde devojčica i pas pobegoše u park
gde sam jedne zimske večeri, davno

došao
da živim

*

šapućem

šapat podseća na zmiju,
mada ima vertikalnu osu

*

posebno šaputanje o vremenu,
kada peroni bejahu crveni od zalaska sunca,
deca u porcelanskim košuljama koja su vukla lampione,
čitave rojeve, kada je odjeknuo uzvik

– mraz! –

i tiho osmehivanje povodom mraza
mlade žene, žmirkanje njenih očiju:
vreme, kada ljubav bejaše najveća
na svetu

sada nema sveta

*

ni one,
koja se onda smejala,
takođe više nema

*

još mi čitaj:
utvare – drugarice iz razreda, ponavljaj:
prošlost – dani, koji još uvek traju.
osvrni se

*

ponekad bih hteo da te još jednom imam:
onaj isti sistem
s onim istim genima

kao da ga nije ni bilo.
kao da nisu prošle godine

*

katkad hteo bih još da probam
onu hranu, prašinu
koja pada na ogoljena ramena,

međutim nije ostala čak ni senka hrane,
čak ni prašina

*

toliko je prispelo – električne večite vatre,
rezervoar propan butana za kremiranje,
projektorji na nadgrobniim spomenicima

toliko se uradilo
na snu, na plamenu,
međutim gamad
uvek je poput vatre

*

*ostarićeš u ogromnim gradovima,
muzejima i bibliotekama, od kojih će krenuti
rumen novog pisma i instalacije. (ta prefinjena bića
toliko su se naradila, utrkujući se)*

tako se neće dogoditi

*

da: druge žene
guraju kolica. druge žene šapuću:
tišina, šuma

*

*(a možda ću proći pored tvoje kuće, možda ću
otići u park pored reke, poneću
bleb za patke, koje se sleđuju
na vodi poput kapi voska)*

*

prema tome: stalno mi se čini
da ćemo se ponovo sresti,
da ću te videti – predveče
pored kapelice *koju ti braniš*, ispod grana
prekrivenih injem

*

moje ruke, već sada veće,
sigurno ne bi odgovarale tvom
licu

sigurno su se odvikle,
međutim ne veličina nečega
i naviknutost, već vreme trajanja tišine
svedoči o rastanku

*

prema tome:
ono što je prekinuto, jedva je život.
razgovor traje dalje